

Växande barnfattigdom tas inte på allvar

200 000 barn levde i relativ barnfattigdom 2019, vilket betyder nästan 10 procent av alla barn. Fyra av fem finns i familjer med utländsk bakgrund, vilket gör att skillnaden mellan klass och etnicitet suddas ut. Gör det också att åtgärder prioriteras ner?

Det skulle inte kosta så mycket att åtgärda den relativa barnfattigdomen i Sverige genom omfördelning, snarare handlar det om grundläggande värderingar i samhället. Det uttryckte **Tapio Salonen**, professor i socialt arbete vid Malmö universitet, när han deltog i ett samtal på kulturhuset Blå Stället i Angered.,

– Individualismen har brett ut sig och solidaritet har fått stryka på foten. Nu har vi kommit till en punkt som vi varnade för på 90-talet. Gängkriminalitet är bara toppen på ojämlikhetsberget. Det är inte mer kontroll eller mer poliser som behövs. Ska vi göra något åt detta måste varje barn blir sett, kunna utvecklas och klara grundskolan, sa Tapio Salonen.

Han har under flera decennier forskat om barnfattigdom i Sverige. Som grund för samtalet i Angered gav han huvuddragen i [Rädda barnens årsrapport 2021](#).

Nästan 200 000 barn levde i barnfattigdom 2019, vilket motsvarar 9,2 % av alla barn. En fattigdom som blir allt mer etnifierad då fyra av fem, 81 % finns i familjer med utländsk bakgrund. Hälften av de hushåll som enligt Rädda barnens definition levde i barnfattigdom 2019 bestod av en ensamstående utrikes född förälder.

– **Det blir en paradox att vi behåller** en så stor del i fattigdom, samtidigt som de allra flesta barnfamiljerna har det väldigt bra. Tillväxten och fördelningen har varit väldigt

gynnsam för de flesta, sa Tapio Salonen.

Just det förhållande att barnfattigdom idag går hand i hand med etnicitet i så stor utsträckning pekades under samtalet ut som en rättighetsfråga av bland andra **Samira Abutaleb Rosenlundh** från Rädda barnen i Göteborg.

– Barn och ungas berättelser handlar om att bli sedd som en annan, som annorlunda. Det har alltid funnits olika maktordningar i samhället. Med den växande rasismen blir det en avhumanisering av människor som har utländsk bakgrund och man tar inte de här problemen på lika stort allvar.

Rädda Barnens rapport tar upp livsvillkoren för dem som välfärdsstaten inte förmår hjälpa, och det är stark läsning menade **Agnes Gerinder** från Stadsmissionen i Göteborg.

– Hos dem vi möter ser vi en stor önskan att få arbete, en bostad där man får plats och aktiviteter för sina barn. Samtidigt är samhällsapparaten komplicerad och många har svårt att navigera. Vi ser också en brutal orättvisa över staden.

Fattigdom mäts på flera olika sätt. Tapio Salonen har tillsammans med Rädda barnen under en lång följd av år utvecklat ett mått för låg inkomststandard, ett balansmått som visar relationen mellan olika barnfamiljers ekonomi.

– Den stora förändringen vi ser nu är hos dem som har minst 23 gånger så mycket som de som har minst, där har en stor ökning skett, sa Tapio Salonen.

Den andel som skulle kunna försörja sitt eget hushåll plus ytterligare två hushåll utgör en tredjedel av alla barnfamiljer.

– De stolta ambitionerna vi hade att alla skulle få ta del av välfärden, de håller allt sämre, trots stor enighet om de familjepolitiska målen, fortsatte Tapio Salonen.

Förmåner som bostadstillägg är inte indexsäkrade, om de ska

följa med i prisutvecklingen måste det ske genom aktiva politiska beslut. Dessa beslut har uteblivit och bostadsbidraget till barnfamiljer täcker inte alls upp som tidigare. De förbättringar som gjordes under perioden 2015-2018 är bara marginella.

Bland milleniebarnen, de 113 000 barn som föddes år 2000, har nästan hälften upplevt att hushållsekonomin åtminstone vid någon period varit relativt svag. I hela årskullen har 13 %, 15 000 barn, upplevt ekonomisk knapphet under hela sin uppväxt. Särskilt hög är andelen bland barn som kommit till Sverige under uppväxten.

–Angered och Östra Göteborg har 6 000 barn som vid ett givet tillfälle lever så att vi bör ställa frågor runt detta, sa Tapio Salonen.

Om ansvaret hittills mest har legat på den statliga nivån, finns nu också ansvar på den lokala nivån, både att lindra och åtgärda, på kort och på lång sikt, individuellt och strukturellt, med inarbetade sammanhang och nya lösningar.

Tapio Salonen, professor i socialt arbete vid Malmö universitet, Kojo Ansah-Pewudie, L, vice ordförande i Socialnämnd Nordost i Göteborg, Agnes Gerinder från

Stadsmissionen i Göteborg, Samira Abutaleb Rosenlundh, Rädda Barnen Göteborg och samtalsledare Zulmir Bečević. Elisabeth Dahlin, Barnombudsmannen var med på länk.

Barnombudsmannen **Elisabeth Dahlin** uttryckte att barnfattigdom är centralt när det kommer till alla barns lika värde.

– Vi ser väldigt få konsekvensanalyser när det gäller barn, som barns rätt till en trygg bostad. Hur många har inte en trygg bostad? Vräkningar är bara toppen på ett isberg, 212 kommuner hade inga vräkningar i senaste mätningen, hur har de klarat det? Många bor inneboende, trångbott, med korttidskontrakt. Barn i fattigare områden klarar inte grundskolan. Skolan är så central, det gäller alla, men skolan har ett kompensatoriskt uppdrag. Var ska vi börja och vem ska göra vad?

Kojo Ansah-Pewudie, L, vice ordförande i Socialnämnd Nordost i Göteborg, tryckte på föräldrarnas eget ansvar.

–I nordost har vi ett självförsörjningsuppdrag, varje familj ska jobba mot att man kommer in i arbete så fort som möjligt, vi ska se till att föräldrar inte hamnar i passivitet, om det finns barn i familjen handläggs försörjningsstöd snabbare.

Agnes Gerinder från Stadsmissionen i Göteborg önskade sig en modig fördelningspolitik.

– Alltför ofta händer det att vi initierar projekt och verksamheter som ej är långsiktiga, arbetet måste vara konsekvent och långsiktigt. Vi ser för stora orättvisor, vi behöver en nationell fattigdomsstrategi där vi kan se vilka som är de ohjälpta och se till att barnkonventionen efterlevs.

Text: Anna Fredriksson

Bild: Katarina Hollertz

Samtalet om barnfattigdom anordnades av #lokalaperspektiv2022 med Tapio Salonen, professor i socialt arbete vid Malmö universitet, Elisabeth Dahlin, Barnombudsmannen, Samira Abutaleb Rosenlundh, Rädda Barnen Göteborg och Kojo Ansah-

Pewudie, L, vice ordförande i Socialnämnd Nordost (Gbg) och Agnes Gerinder från Stadsmissionen i Göteborg. Samtalsledare var Zulmir Bečević

Läs mer om [lokalaperspektiv2022](#)